

HandläggareJonas Althage
08-508 26 204**Till**Trafiknämnden
2023-11-09**Skyfallshantering – vad görs och borde göras. Svar på skrivelse från Dennis Wedin m.fl. (M), Sara Svanström m.fl. (L) och Markus Berensson m.fl. (C).****Förslag till beslut**

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefTove Nilsson
Enhetschef**Sammanfattning**

På strategisk nivå arbetar skyfallsfunktionen med organisatoriska frågor som är organisationsöverskridande inom och utanför staden. Ett stort antal utvecklingsområden pågår, bland annat samfinansiering av skyfallsåtgärder mellan stadens fackförvaltningar och bolag. Ett av de större åtaganden som skyfallsfunktionen har under kommande år är produktionen av åtgärdsplaner för skyfall, vilket påbörjas vintern 2023/2024.

Samtliga av kontorets investeringsprojekt med budget över fem miljoner kronor genomgår en skyfallsbedömning, utförd av skyfallsspecialist och/eller skyfallsstrateg.

Trafikkontoret har projekterat tre pilotprojekt för skyfallshantering, som kommer att använda olika anläggningsmetoder för

skyfallshantering i syfte att tillföra så mycket värdefull kunskap om praktiska anläggningsaspekter som möjligt.

Bakgrund

Risken att samhällsstörande översvämning ska uppstå vid kraftiga skyfall kommer öka i framtiden, i och med ett förändrat klimat. Redan idag finns dock omfattande risker inom Stockholms stad, samtidigt som ansvaret för att reducera riskerna inte ligger enskilt på kommunerna utan är delat mellan flera aktörer. Ansvars- och finansieringsfrågan inom klimatanpassning är föremål för diskussioner som involverar en bredd av aktörer så som statliga myndigheter, kommuner, verksamheter och fastighetsägare. Sveriges kommuner och regioner (SKR) för en dialog med regeringen om samarbete mellan statlig och kommunal nivå.

Trafikkontoret mottog den 24:e augusti 2023 skrivelsen Skyfallshantering – vad görs och vad borde göras? av Dennis Wedin m.fl. (M), Sara Svanström m.fl. (L) och Markus Berensson m.fl. (C). Skribenterna framför att många viktiga insatser redan görs inom Grönare Stockholm, men att det krävs ett helhetsgrepp för att få till en både förebyggande och långsiktig hantering av skyfall. I skrivelsen ställs frågor om vilka åtgärder som trafikkontoret genomför för att hantera skyfallsrisker, utöver de insatser som genomförs inom Grönare Stockholm.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret har det strategiska ansvaret för att driva och utveckla frågor kopplade till skyfall inom Stockholms stad, och stadens skyfallsfunktion är placerad på trafikkontoret. Skyfallsfunktionen förstärktes under september 2023 och består idag av en strateg och en specialist, som stöttar stadens förvaltningar och kommunala bolag i deras skyfallsarbete. Stadens arbete drivs i linje med Stockholms stads handlingsplan för klimatanpassning och skyfallsfunktionen ansvarar för genomförande av många kommunfullmäktiges beslutade aktiviteter inom området.

Verksamhetsutveckling och strategiska arbeten

Under början av 2023 genomförde kontoret en ramavtalsupphandling av konsulter för skyfallsprojektering. Ramavtalet är gemensamt för trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret

samt alla stadens stadsdelsförvaltningar och samordnas av trafikkontoret.

På strategisk nivå arbetar skyfallsfunktionen med organisatoriska frågor som är organisationsöverskridande inom och utanför staden. Ett stort antal utvecklingsprojekt som pågår, bland annat samfinansiering av skyfallsåtgärder mellan stadens fackförvaltningar och bolag.

Ett av de större åtaganden som skyfallsfunktionen har under kommande år är produktionen av åtgärdsplaner för skyfall, vilket påbörjas vintern 2023/2024. Dessa utgår från risk- och sårbarhetsanalys som ligger till grund för en prioritering. Åtgärdsplanernas struktur, omfattning och komplexitet kommer under 2023-2024 att tas fram i samverkan med stadens fackförvaltningar och bolag. Åtgärdsplanerna utgör grunden för det systematiska arbetet att skyfallssäkra staden baserat på prioriterade risker.

Utöver samverkansarbeten inom stadens organisation genomförs även dialog med externa parter. Dialog har bland annat förts med nätverk av fastighetsbolag, universitet och forskningsinstitut samt samhällsviktiga aktörer. Utöver det har trafikkontoret också en pågående dialog med Region Stockholm om risker för samhällsviktiga funktioner vid översvämning och hur samverkan kan ske mellan regionen och staden i denna fråga för att reducera sårbarheten för samhällsviktiga funktioner. Kontoret tittar på samverkan inom skyfallshantering, i hur gemensamma investeringar kan utföras samt hur regionen kan investera i egna skyddsåtgärder i de fall som vår rådighet krävs.

Investeringsprojekt

Trafikkontoret har under år 2022 och 2023 uppdaterat kontorets projekthandbok för investeringsprojekt. I och med denna uppdatering genomförs en skyfallsbedömning av alla investeringsprojekt som överstiger fem miljoner kronor, där skyfallsfunktionen ger rådgivning för hur respektive projekt kan beakta skyfallsrisken för den anläggning som projektet berör samt hur respektive projekt kan bidra till att reducera skyfallsrisken för kringliggande område.

Trafikkontoret har projekterat tre pilotprojekt för skyfallshantering; ett på Östermalmsgatan, ett på Jarlaplan och ett på Karlavägen vid Humlegården. Entreprenadskedet är påbörjat för projektet vid Karlavägen och kommer att färdigställs under höst/vinter 2023. De tre pilotprojekten kommer att använda olika anläggningsmetoder för skyfallshantering i syfte att tillföra så mycket värdefull kunskap om

praktiska anläggningsaspekter som möjligt. Projekten ingår i ett sedan flera år tillbaka pågående arbete med att ta fram ”pilotområde” för Åtgärdsplaner för skyfall, i enlighet med *Handlingsplan för klimatanpassning 2022-2025*. Pilotområdet valdes p.g.a. att särskilt omfattande översvänningsrisker föreligger inom området.

Utöver de projekt som specifikt är avsedda för skyfallshantering bedrivs även ett arbete för att identifiera andra investerings- och underhållsprojekt inom kontorets verksamhet som är lämpade att anpassas för skyfallshantering. Ett exempel är växtbäddar för träd. Här har kontoret genomfört projekt med stöd av *klimatmiljarden*, vilken utgörs av extra finansiering från centrala medelreserven för investeringsprojekt (CM4).

För närvarande arbetar trafikkontoret med att ta fram förslag på en arbetsmetoder för hur kontorets investeringsmedel kan användas för att klimatanpassa befintlig bebyggelse mot skyfallsrisker.

Utvecklingsarbeten

Under 2022 och 2023 har digitala verktyg utvecklats av skyfallsfunktionen för att säkerställa automatisering och kvalitetssäkring av arbetsflöden och bearbetningsrutiner, i syfte att garantera hög kvalitet och enhetlig hantering av dataunderlag inom stadens skyfallsutredningar. Arbetsmetoden innebär att mer effektiva åtgärder och lägre kostnader i de enskilda projekten.

Skyfallsfunktionen har genomfört en förstudie och driver nu ett projekt där regionsspecifik nederbördsstatistik ska analyseras och bearbetas för att ta fram specifika dimensioneringsunderlag för skyfallsarbeten inom Stockholms stad. Detta arbete är av vikt för att säkerställa att rätt förutsättningar används, för att reducera risk för över- eller underdimensionering av skyfallsåtgärder.

Slut

Bilagor

1. Skyfallshantering – vad görs och borde göras. Skrivelse från Dennis Wedin m.fl. (M), Sara Svanström m.fl. (L), Markus Berensson m.fl. (C)